

Kırsal Bölgede Eğitim Gören Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi

Investigation of the Attitudes of Secondary School Students in Rural Areas Regarding Physical Education and Sports Lesson

Yasin İlker Özel¹ & Mehmet Dalkılıç²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Beden eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü

Makale Geçmişi

Geliş : 23 Ağustos, 2023

Kabul : 4 Ekim 2023

Çevrimiçi : 12 Ekim 2023

DOI: [10.55929/besad.1348670](https://doi.org/10.55929/besad.1348670)

Makale Türü

Araştırma Makalesi

Article History

Received : August 23, 2023

Accepted : October 4, 2023

Online : October 12, 2023

DOI: [10.55929/besad.1348670](https://doi.org/10.55929/besad.1348670)

Article Type

Research Article

Öz: Bu araştırma, kırsal bölgede eğitim gören ortaokul kademesinde bulunan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmamızda, nicel araştırma modellerinden tarama modelinden faydalanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu; 2021-2022 eğitim-öğretim yılında, Konya ilinin Karapınar ilçesinde yer alan kırsalda bulunan köy ortaokullarında eğitim gören 5., 6., 7., ve 8. Sınıf olmak üzere toplam 332 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ile Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, 12 adet olumlu, 12 adet olumsuz olmak üzere toplam 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı 0.90 olarak bulunmuştur. Araştırma verilerinin analizinde katılımcıların demografik bilgilerinin yüzdelik dağılımlarının belirlenmesinde frekans analizi kullanılmıştır. Tutum ölçeğinden elde edilen değerlerin normal dağılıma sahip olup olmadığı Kolmogorov Smirnov testi ile kontrol edilmiş ve verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu yüzden temel istatistiklerden parametrik testler kullanılmıştır. Sınıf, cinsiyet, düzenli spor yapma durumları beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutuma etkisini belirlemek amacıyla one way ANOVA testi uygulanmıştır. Araştırma neticesinde, kırsalda eğitim gören ortaokul öğrencilerinin cinsiyet, sınıf ve düzenli spor yapma durumları değerlendirildiği zaman beden eğitimi ve spor dersine olumlu tutum sergiledikleri istatistiksel olarak belirlenmiştir. Cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmiş ve bu farkın kız lehine olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Sınıf ve düzenli spor yapma değişkenlerine bakıldığında zaman anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p > 0,05$).

Anahtar Kelimeler: Tutum ölçeği, anova, ders tutumu

Abstract: This research was carried out to examine the attitudes of the secondary school students studying in rural areas towards physical education and sports lessons. In our research, the "Survey" model, one of the quantitative research models, was used. The sample group of the research; In the 2021-2022 academic year, it consists of a total of 332 students, 5th, 6th, 7th, and 8th grade students, studying in rural secondary schools in the Karapınar district of Konya province. The personal information form created by the researcher and the "Physical Education and Sports Attitude Scale" developed by Demirhan and Altay (2001) were used as data collection tools in the research. The scale consists of a total of 24 items, 12 of which are positive and 12 are negative. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient of the scale was found to be 0.90. In the analysis of the research data, frequency analysis was used to determine the percentage distribution of the demographic information of the participants. It was checked with Kolmogorov Smirnov test whether the scores obtained from the attitude scale used were normally distributed, and it was determined that the data showed normal distribution. Therefore, parametric tests from basic statistics were used. One-way anova test was applied to determine the effect of class, gender, regular sports status on attitudes towards physical education and sports lessons. As a result of the research, when the gender, class and regular sports status of secondary school students studying in rural areas were evaluated, it was observed that they had a positive attitude towards physical education and sports lessons. A statistically significant difference was found according to the gender variable ($p < 0.05$). This difference is in favor of female students. When the variables of class and regular exercise were examined, no significant difference was found ($p > 0.05$).

Keywords: Attitude scale, anova, lesson attitude

Bu makaleye atıf yapmak için | To cite this article

Özel, Y. İ., & Dalkılıç, M. (2023). Kırsal bölgede eğitim gören ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 127-138.

<https://doi.org/10.55929/besad.1348670>

Contact: Yasin İlker Özel

 Yunus Emre Yerleşkesi 70100 Karaman / Türkiye

 ozelyasinilker@gmail.com

GİRİŞ

Eğitim, kişinin istendik yönde davranış değişikliğini elde etmesi olarak tanımlanabilir (Tezcan, 1994). Çöndü (1999)'ye göre bireyin davranışlarında kendi yaşantısı ile kasıtlı olarak arzu edilen yönde, kalıcı ve eğitim-öğretim hedeflerine uygun olarak gelişim ve kalıcılık gösterme sürecine eğitim denir. Eğitimde amaçlar gerçekleştirilirken bilişsel eğitimin yanı sıra fiziksel eğitimin de yer alması gerekmektedir. Eğitsel açıdan bakıldığında beden eğitimi ve spor dersi, eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır (Yavaş & İlhan, 1996). Beden eğitimi ve spor dersleri, öğrencilerde farklı açılardan gelişim ve ilerleme göstermede önemli bir role sahiptir (Türkmen & Varol, 2017).

Beden eğitimi; bireyin fiziksel açıdan kuvvetli, ruhsal yönden sağlıklı, hızlı düşünebilen, hayatta karşılaştığı zorluklara göğüs gerebilen, dinamik ve tempolu iş hayatına uyum sağlayabilecek bireylerin ortaya çıkmasına, milli bilinç ve kültürümüze ait değerlerin, vatani hizmetlerde üstün bilinçli ve vatanına ait olma isteğini artırmak için yapılan, belirli bir planı olan, düzenli çalışmaların tümüne denir (Kuru, 2000). Spor ise beden eğitimi etkinliklerini özele indirerek bazı branşlara ayrılmış; üst düzey yapıldığı zaman fizyolojik, psikolojik, estetik ve teknik becerileri gerekli kılan, rekabetin ön planda bulunduğu ve katı kuralları olan etkinliklerdir. Sporun temel şartı yarışmak ve yarışırken kazanmaktır (Aracı, 2001).

Beden eğitimi ve sporun asıl hedefi, bireylerin çocukluk döneminde bedensel etkinlikler aracılığıyla aldıkları eğitimi devam ettiren birçok bireyin hareket becerilerinin gelişerek zirveye çıkmasına olanak sağlamaktadır. Ayrıca bireylerin bedensel, toplumsal, bilişsel ve sezgisel olarak kendilerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmaktadır. Dolayısıyla beden eğitimi fiziksel etkinliklere dahil olan bireylerin gelişmelerine, davranışlarına, deneyim edinmelerine ve onlara fiziksel olarak hareketlilik kazandırmayı hedefleyen fiziksel açıdan devamlılık gerektiren hayatın bizzat kendisidir (Demirhan & Altay, 2001).

Tutum, kişilerin karşı karşıya geldikleri durumlara ve karşılarında bulunan bireylere göstermiş olduğu duygular ve düşünceler bütünü olarak açıklanabilir. Tutumlar olumlu ortaya çıkabildiği gibi olumsuz olarak da ortaya çıkabilir. Öğrenme sayesinde değişim gösterebilen tutum bireylerin annesi-babası, hoşlandığı veya hoşlanmadığı arkadaşı, herhangi bir duruma göre olumlu ya da olumsuz olarak değişiklik göstermektedir (Ulutaş, 2018).

Beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin sergilenen olumlu tutumlar, öğrencilerin bütünsel açıdan gelişimi için oldukça önemlidir. Beden eğitimi ve spor dersleri planlı ve bir düzen içerisinde aktarıldığında öğrencilere hareketlilik, mevcut olan fiziksel yeterliliğini sürdürme ve artırma, sağlık

durumları ile ilgili bilgiler kazanma, hayati etkinlikler ile ilgili beceriler kazanma ve sosyal açıdan iyi iletişim sağlayabilme gibi alanlarda bireylere fazlasıyla katkı sağlamaktadır (Arslan & Altay, 2008).

Bu bilgiler doğrultusunda kırsal bölgede bulunan ortaokul kademesinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları incelenmiştir. Öğretmenlere kırsalda beden eğitimi ve spor dersi ile ilgili yol gösterme, etkili sınıf ortamları oluşturma, dersin amaçlarını gerçekleştirme ve sonradan gerçekleştirilecek araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Çalışma bir devlet üniversitesinin etik kurulu tarafından onaylamıştır (Etik kurul no: 10-2021/182). Çalışmaya katılan kişilerden bireysel olarak izin formu toplanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinde genellikle tercih edilen; bir konu ile ilgili ya da durum hakkında katılımcıların yetenek, beceri, ilgi ve tutumlarının tespit edildiği tarama (survey) modelinden faydalanılmıştır (Büyüköztürk vd., 2012). Tarama modelinde şu an olan olay veya geçmiş zamanda olduğu şekilde incelemeyi amaçlayan araştırma yöntemidir (Karasar, 2007).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Konya ili Karapınar ilçesi Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kırsalda bulunan köy okullarındaki ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmamızda örneklem grubunu ise Konya ilinin Karapınar ilçesi Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kırsalda bulunan 6 okulda eğitim gören 400 ortaokul öğrencisine ölçekler ulaştırılmış ve doldurmaları sağlanmıştır. Fakat doldurulan 400 ölçekten, yanlış ve eksik yanıtların olmasından dolayı 68 ölçek değerlendirmeye dahil edilmemiştir. Bu sebeple araştırmamız kalan 332 ölçek ile yürütülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler, iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım kişisel bilgi formu; öğrencilerin cinsiyeti, yaşları, sınıf düzeyleri, yaşadıkları yeri, düzenli olarak spor yapıp yapmadıklarına ve anne-baba eğitim düzeyleri yönelik sorulardan oluşmaktadır. İkinci kısım ise Demirhan & Altay (2001)'in geliştirmiş olduğu ortaokul öğrencilerine uygulanabilen 5'li likert dereceleme ölçeği uygulanmış olup 12 adet olumlu madde, 12 adet olumsuz madde olacak şekilde toplamda 24 maddeden meydana gelen Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeğinden (BESTÖ) faydalanılmıştır. Kullanılan bu ölçekten elde edilebilecek en düşük puan 24, en yüksek puan ise 120'dir. Sonuç olarak 1 ile 24 puan arası en olumsuz, 25 ile 48 puan arası olumsuz, 49 ile 72 puan arası nötr, 73 ile 94 puan arası olumlu, 95 ile

120 puan arası en olumlu tutum puanını ifade etmektedir. Ölçeği yanıtlayan öğrencilerin işaretledikleri madde puanları toplamını madde sayısına bölündüğü zaman elde edilen sonuç değerlendirilebilir. Buradan çıkan sonuç 1 ile 5 arası olabilmektedir. 1 ile 3 arası ise olumsuz, 3 ile 5 arası ise olumlu tutum anlamına gelmektedir (Demirhan & Altay, 2001). Araştırmamızın Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.90 bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde SPSS 24 for Windows paket programından faydalanılmıştır. Katılımcıların demografik bilgilerinin yüzdelerle dağılımlarının belirlenmesinde frekans analizi kullanılmıştır. Faydalanılan tutum ölçeğinden ulaşılan puanların normal dağılıma sahip olup olmadığı One-Sample Kolmogorov Smirnov testi ile kontrol edilmiş ve verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sebeple temel istatistiklerden parametrik testler kullanılmıştır. Sınıf, cinsiyet, düzenli spor yapma durumları beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutuma etkisini incelemek için tek yön anova testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve yaş durumlarına göre yüzdelerle dağılımları

Cinsiyet	n	%
Kız	184	55.4
Erkek	148	44.6
Toplam	332	100.00
Yaş	n	%
10 yaş	29	8.7
11 yaş	103	31.0
12 yaş	87	26.2
13 yaş	68	20.5
14 yaş	45	13.6
Toplam	332	100.00

Araştırmaya katılan öğrencilerin %55.4'ü kız, %44.6'sı ise erkek çocuklarından oluşmaktadır. Öğrencilerin %8.7'si 10 yaş, %31.0' ı 11 yaş, %26.2' si 12 yaş, % 20.5'i 13 yaş, %13.6 14 yaşında olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların sınıf dağılımları

Sınıf	n	%
5. sınıf	92	27.7
6. sınıf	86	25.9
7. sınıf	81	24.4
8. sınıf	73	22
Toplam	332	100.00

Araştırmaya katılan öğrencilerin %27.7'si 5.sınıf, % 25.9'u 6.sınıf, % 24.4 7.sınıf ve % 22.00'ı 8.sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların yaşadıkları yer ve düzenli spor yapma dağılımları

Yaşadıkları Yer	n	%
İlçe	4	1.2
Köy	328	98.8
Toplam	332	100.00

Düzenli Spor Yapma	n	%
Evet	137	41.3
Hayır	195	58.7
Toplam	332	100.00

Araştırmaya katılan öğrencilerin %1.2 ilçede, % 98.8'i köyde yaşamaktadır. Öğrencilerin %41.3'ü düzenli spor yaparken % 58.7'si düzenli spor yapmamaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların baba eğitim durumu dağılımları

Baba Eğitim Durumu	n	%
İlkokul	128	38.9
Ortaokul	121	36.4

Lise	77	23.2
Lisans	5	1.5
Toplam	332	100.00

Araştırmaya katılan öğrencilerin baba eğitim durumları %38.9'u ilkokul, %36.4 ortaokul, %23.2 lise, %1.5 lisans mezunundan oluşmaktadır.

Tablo 5. Katılımcıların anne eğitim durumu dağılımları

Anne Eğitim Durumu	n	%
İlkokul	161	48.5
Ortaokul	144	43.4
Lise	25	7.5
Lisans	2	0.6
Toplam	332	100.00

Araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim durumları %48.5'u ilkokul, %43.4 ortaokul, %7.5 lise, %0.6 lisans mezunundan oluşmaktadır.

Tablo 6. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik ortalama puanları

N	En Düşük	En Yüksek	X	Ss
332	28	120	95.50	15.77

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanlarının 120.00 ± 15.77 puan olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puanın 24, en yüksek puanın 120 olduğu göz önüne alındığı zaman, araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanlarının en olumlu tutumu temsil ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 7. Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum düzeylerini gösteren ANOVA test sonuçları

	sd	X ²	F	p
Gruplar Arası	1	1602.52	6.56	.01
Grup İçi	330	244.64		
Toplam	331			

Tablo 7 de Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum Düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($F_{(1,331)}=6.56, p<.05$). Bu farklılık kız öğrenciler lehinedir.

Tablo 8. Sınıf değişkenine göre katılımcıların beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum düzeylerini gösteren ANOVA test sonuçları

	sd	X ²	F	p
Gruplar Arası	3	298.35	1.20	.31
Grup İçi	328	248.293		
Toplam	331			

Tablo 8’de Sınıf değişkenine göre katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum Düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($F_{(3,331)}=1.20, p>.05$).

Tablo 9. Düzenli spor yapma değişkenine göre katılımcıların beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum düzeylerini gösteren ANOVA test sonuçları

	sd	X ²	F	p
Gruplar Arası	1	782.40	3.17	.08
Grup İçi	330	247.13		
Toplam	331			

Tablo 9 da Düzenli Spor Yapma değişkenine göre katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum Düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($F_{(1,331)}=3.17, p>.05$).

TARTIŞMA

Araştırmamızda Konya ili Karapınar ilçesi Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kırsalda bulunan köy okullarındaki ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları bazı değişkenlere göre incelenmiştir.

Araştırma bulgularına göre kırsalda bulunan köy okullarındaki ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını incelediğimizde; öğrencilerden elde edilen tutum puanlarının ortalamalarının en olumlu seviyede olduğu gözlenmiştir. Çolak’ın (2020) Bayburt ili ortaokul kademesi 7.sınıf ve 8. sınıfta bulunan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum puanlarını incelemeyi amaçladığı çalışmasına katılan öğrencilerde beden eğitimi ve spor dersine karşı

yüksek tutum puanına sahip oldukları gözlenmiştir. Yine literatür incelendiğinde (Güllü & Korucu, 2005; Karaman, 2019; Keskin Ö, 2015; Sivrikaya & Kılçık, 2018; Subramaniam & Silverman, 2007) gibi araştırmacıların yapmış oldukları çalışmalarda sonuçlarla paralellik göstermektedir. Araştırmamız ile zıtlık gösteren çalışmalarda bulunmaktadır. Araştırmamızın aksine Gürbüz (2011) tarafından Muğla ilinde ortaokul kademesinde bulunan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanlarının ortalamaları genel olarak olumsuz seviyede gözlenmiştir. Yine yapılan bazı araştırmalarda (Çetin, 2007; Duman vd., 2020; Gürbüz & Özkan, 2012; Holoğlu, 2006; Tanrıverdi, 2016) çalışmalara katılan öğrencilerin, beden eğitimi ve spor dersine ilişkin düşük tutum puanlarına sahip oldukları belirlenmiştir.

Araştırmamız neticesinde kırsalda eğitim gören ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Literatür ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Fakat literatür taraması sonucunda araştırmamızla zıtlık gösteren çalışmalarda taramasında, araştırmamızın bu sonucuyla paralellik gösteren pek çok araştırmaya ulaşılmıştır. Çolak (2020) tarafından Bayburt ili ortaokul kademesi 7.sınıf ve 8. sınıfta bulunan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının incelendiği çalışmada katılım sağlayan öğrencilerde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark gözlenmiştir. Yine literatür incelendiğinde (Colquitt vd., 2012; Karaman, 2019; Karadağ, 2012; Tanrıverdi, 2016) bu çalışmaların sonucunda da erkek ve kız öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanları arasında farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmamızın bu sonucu ile zıtlık gösteren çalışmalara da ulaşılmıştır. Sarier'in (2021) Düzce ilinde merkez ilçede ortaokul öğrencilerine yaptığı çalışmada beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumların cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Yine ulaşılan bazı çalışmalarda (Chatterjee, 2013; Erden & Özmutlu, 2017; Güllü vd., 2016; Sıral, 2020; Sivrikaya & Kılçık, 2018) cinsiyet değişkenine bakıldığı zaman beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumların farklılaşmadığını belirlenmiştir.

Araştırma bulgularına göre kırsalda eğitim gören ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanları ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde, araştırmamızın bu sonucuyla paralellik gösteren pek çok çalışma vardır. Sarier (2021) tarafından Düzce ilinde merkez ilçesine bağlı ortaokul kademesinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını farklı değişkenlere göre incelediği çalışmasında katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanları ile buldukları sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığını tespit etmiştir. Yine benzer çalışmalar incelendiğinde (Alpaslan, 2008; Çolak, 2020; Çetin, 2007; Gürbüz, 2011; Karaman, 2019;

Sivrikaya & Kılçık, 2018) katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanları mevcuttur. Erden ve Özmutlu (2017)'un yaptıkları çalışmada, Kars ilinde ortaokulda bulunan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. 5. ve 6. Sınıfta bulunan öğrencilerin 8. Sınıfta bulunan öğrencilere göre tutum puanlarının daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir. Yine literatüre incelendiği zaman (Güllü, 2007; Kaya Sarıdede, 2018; Karadağ, 2012; Keskin N, 2015; Mercier, 2017; Özyalvaç, 2010) yapılan bu çalışmalarda da katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin sınıf düzeylerinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmamızda elde ettiğimiz bulgular incelendiğinde kırsalda eğitim gören ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ile düzenli spor yapma durumu arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Literatür taramasında, araştırmamızın bu sonucuyla örtüşen benzer çalışmalara mevcuttur. Karavelioğlu (2017) tarafından Kütahya ilinde merkez ilçede okuyan ortaokul öğrencilerine gerçekleştirdiği çalışma sonucunda düzenli şekilde spor yapma durumlarına incelendiği zaman beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanlarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine benzer olarak Güllü ve arkadaşları (2016) tarafından Şanlıurfa ilinde merkez ilçede bulunan ortaokulların 7. sınıflarında eğitim gören ve çalışmaya katılan ortaokul öğrencilerinin spor yapıp yapmamalarına göre beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanlarına incelendiğinde anlamlı farkın olmadığı gözlemlenmiştir. Fakat literatür incelendiği zaman araştırmamızın bu sonucu ile örtüşmeyen birçok çalışmaya rastlanmıştır. Sarier (2021) tarafından Düzce ilinde merkez ilçesine bağlı ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını farklı değişkenlere göre incelediği çalışmasında katılan öğrencilerin düzenli olarak spor yapıp yapmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Benzer çalışmalara bakıldığı zaman (Cengiz vd., 2018; Çolak, 2020; Güllü, 2007; Hünük, 2006; Tırnakçı, 2019; Tanrıverdi, 2016) spor yapan öğrencilerin tutum puanlarının yapmayanlara göre daha fazla olduğu saptanmıştır.

SONUÇ

Sonuç olarak bu çalışmanın örneklem grubunu oluşturan kırsal bölgede eğitim gören ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanları olumlu niteliktedir. Kırsal bölgede bulunan köy okullarında bulunan ortaokul öğrencilerinin, cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu fark kızların lehinedir. Gelecek çalışmalarda farklı örneklem grupları ele alınması, kırsal ve kentsel

karşılaştırmaların yapılması ve farklı bağımsız değişkenler açısından (lisanslı spor yapma, milli sporcu, vb.) araştırmaların literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ORCIDs

Yasin İlker Özel <https://orcid.org/0000-0001-9883-7615>

Mehmet Dalkılıç <https://orcid.org/0000-0002-0776-7365>

KAYNAKÇA

- Alpaslan, S. (2008). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerinin sergilediği öğretim davranışlarına ilişkin algıları ve öğrencilerin bu derse karşı geliştirdikleri tutumları* [Yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Aracı, H. (2001). *Okullarda beden eğitimi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Arslan, Y., & Altay, F. (2008). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 19(2), 63-79.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Cengiz, Ö., Kılıç, M. A., Soylu, Y. (2018). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 1(2), 141-149. <https://doi.org/10.38004/sobad.480851>
- Chatterjee, S. (2013). Attitudes toward physical education of school going adolescents in West Bengal. *International Journal of Innovative Research in Science, Engineering and Technology*, 2(11), 6068-6073.
- Colquitt, G., Walker, A., Langdon, J. L., McCollum, S. & Pomazal, M. (2012). Exploring student attitudes toward physical education and implications for policy. *Sport Scientific and Practical Aspects*, 9(2), 5-12.
- Çetin, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Kırşehir il örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Çolak, G. (2020). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Bayburt ili örneği)* [Yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Çöndü, A. (1999). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Demirhan G., & Altay, F. (2001). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği. II. *Spor Bilimleri Dergisi*: Hacettepe Üniversitesi, 12(2), 09- 20.
- Duman, S., Karagün, E., Selvi, S. (2020). Anadolu ve spor lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 89-103. <http://dx.doi.org/10.29157/etusbe.133>

- Erden, C., & Özmutlu, İ. (2017). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Kars ili örneği). *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 415-425. <http://dx.doi.org/10.9775/kausbed.2017.026>
- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Güllü, M., Cengiz, Ş. Ş., Öztaşonar, Y., Kaplan, B. (2016). Ortaokul öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi (Şanlıurfa ili örneği), *Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 49-61
- Güllü, M., & Korucu, G. (2005). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitim derslerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi, 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 10–11 Haziran.
- Gürbüz, A. (2011). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi (Muğla il örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Üniversitesi.
- Gürbüz, A., & Özkan, H. (2012). Determining the attitude of secondary school students toward physical education of sport lesson (Muğla sample). *Pamukkale Journal of Sport Science*, 3(2), 78-89.
- Holoğlu, O. G. (2006). *İlköğretim ikinci kademe öğrenim gören kız öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Uludağ Üniversitesi.
- Hünük, D. (2006). *Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8. sınıf ve lise 11. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere bağlı olarak karşılaştırılması (Kırıkkale örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırıkkale Üniversitesi.
- Karaman, E. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Erzurum il örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayınları.
- Karavelioğlu, D. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spora yönelik tutumları ile ders dışı sportif etkinliklere katılma / katılmama nedenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dumlupınar Üniversitesi.
- Kaya Sarıdede, Ş. (2018). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Keskin, N. (2015). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz-yeterlikleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Keskin, Ö. (2015). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi (Sakarya ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Kuru, E. (2000). *Beden eğitimi ve sporda program geliştirme*. 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası.

- Mercier, K., Donovan, C., Gibbone, A., & Rozga, K. (2017). Three-year study of students' attitudes toward physical education: Grades 4–8. *Research quarterly for exercise and sport*, 88(3), 307-315. <https://doi.org/10.1080/02701367.2017.1339862>
- Özyalvaç, N. T. (2010). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya anadolu lisesi örneği)*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Sarıer, A. (2021). *Ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının incelenmesi (Düzce ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.
- Sıral, C. (2020). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile akademik başarı arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Sivrikaya, Ö., & Kılçık, M. (2018). Farklı illerdeki ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ölçülmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 162-173. <https://doi.org/10.17155/omuspd.399584>
- Subramaniam, P. R., & Silverman, S. (2007). Middle school students' attitudes toward physical education. *Teaching and Teacher Education*, 23(5), 602-611. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2007.02.003>
- Tanrıverdi, İ. (2016). *Ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Van il örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.
- Tezcan, M. (1994). *Eğitim sosyolojisi*. Zirve Ofset.
- Tırnakçı, A. O. (2019). *Ortaöğretim (lise) öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının incelenmesi (Sivas ili örneği)*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi.
- Türkmen, M., & Varol, R. (2017). İmam hatip ortaokullarındaki öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının araştırılması (Bartın il örneği). *Electronic Turkish Studies*, 12(25), 749-762. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies>
- Ulutaş, Y. (2018). *Ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Bayburt İli Örneği)*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Yavaş, M., & İlhan, A. (1996). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Melisa Matbaacılık.